

Cercetare pentru Comisia REGI - Adaptarea la schimbările climatice prin Politica de Coeziune

Schimbările climatice prezintă riscuri din ce în ce mai mari în întreaga Uniune Europeană (UE), fenomenele meteorologice și climatice extreme provocând pierderi economice de peste 650 de miliarde EUR între 1980 și 2022. UE a răspuns prin includerea adaptării în cadrul politicii sale, inclusiv prin Strategia UE privind adaptarea din 2021. Politica de Coeziune, cu un buget de 392 de miliarde EUR pentru perioada 2021-2027, se evidențiază ca un instrument-cheie pentru stimularea adaptării și a consolidării rezilienței în diferitele regiuni ale Europei.

Obiectiv

Acest studiu evaluează modul în care Politica de Coeziune poate sprijini adaptarea la schimbările climatice, precum și reziliența regională și întreprinderile durabile din UE. Scopul său este de a identifica riscurile climatice și nevoile de adaptare, de a identifica politicile relevante ale UE, de a evalua sprijinul actual pentru Politica de Coeziune și de a identifica lacunele. În plus, studiul propune recomandări și prezintă povești de succes și inițiative care ar putea consolida rolul Politicii de Coeziune în promovarea adaptării la schimbările climatice.

Principalele constatări

Nevoile regionale și comerciale în materie de adaptare la schimbările climatice

Studiul identifică diverse riscuri climatice și nevoi de adaptare în diferite tipuri de regiuni ale UE, inclusiv zone urbane, zone rurale, zone de coastă, regiuni muntoase, insule și regiuni ultraperiferice. De exemplu, zonele urbane se confruntă cu riscuri de inundații, valuri de căldură și degradare a calității aerului, necesitând sisteme îmbunătățite de drenaj, extinderea spațiilor verzi și promovarea transportului durabil. Zonele rurale sunt vulnerabile la secetă, căldură extremă și incendii forestiere, necesitând o gestionare durabilă a apei și practici agricole sustenabile, în timp ce zonele de coastă și insulele se confruntă cu creșterea nivelului mării și cu fenomene meteorologice extreme. Regiunile

Acesta este rezumatul studiului privind adaptarea **la schimbările climatice prin intermediul politicii de coeziune**. Studiul complet, disponibil în limba engleză, poate fi descărcat la adresa: <https://bit.ly/3ZSdmEi>

montane se confruntă cu topirea stratului de zăpadă și cu retragerea ghețarilor, ceea ce accentuează nevoia de gestionare durabilă a apei și de conservare a biodiversității.

Pentru întreprinderi, riscurile climatice și nevoile de adaptare variază considerabil de la un sector economic la altul. Agricultură și silvicultură necesită strategii pentru a face față schimbărilor de temperatură și de precipitații. Sectorul turismului trebuie să își diversifice oferta, pentru a-și consolida reziliența, în timp ce infrastructura energetică, de transport și de comunicații are nevoie de o protecție sporită împotriva agravării efectelor fizice ale schimbărilor climatice. Studiul evidențiază, de asemenea, principalele obstacole cu care se confruntă întreprinderile în punerea în aplicare a măsurilor de adaptare, inclusiv lipsa de informații, constrângerile financiare și incertitudinea în materie de reglementare.

Strategia și cadrul de politică ale UE în materie de adaptare

Strategia UE privind adaptarea din 2021 stabilește trei obiective-cheie: Adaptare mai inteligentă, adaptare mai sistemică și adaptare mai rapidă. Pentru a pune în aplicare aceste obiective, UE utilizează o abordare politică multidimensională, cu 48 de instrumente diferite, inclusiv mecanisme de finanțare, platforme de informare, cadre legislative, inițiative și mecanisme de răspuns în situații de urgență.

Politica de Coeziune joacă un rol esențial în acest cadru prin intermediul unor instrumente precum Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul de coeziune (FC) și Fondul pentru o tranziție justă (FTJ), printre altele. Aceste fonduri sprijină adaptarea la schimbările climatice printr-o varietate de mecanisme, de la investiții în proiecte de adaptare la sprijinirea întreprinderilor în tranziția lor către practici mai reziliente.

Situația actuală a sprijinului acordat de Politica de Coeziune pentru adaptarea la schimbările climatice

Studiul constată că sprijinul politicii de coeziune pentru adaptare a crescut de la 8 miliarde EUR în perioada 2014-2020 la 17 miliarde EUR în perioada 2021-2027. Totuși, aceasta reprezintă în continuare doar 3 % din bugetul total al politicii de coeziune, o cotă relativ mică în comparație cu obiectivul climatic al FEDR de 30 % sau cu obiectivul FC de 37 %. Distribuția geografică a finanțării variază considerabil, cu unele state membre, cum ar fi Polonia, alocând sume substanțiale, în timp ce altele nu au investit deloc în adaptare. Rezultatele sondajului indică faptul că 29 % dintre Autoritățile de management (AM) consideră că programele lor sunt doar parțial sau deloc aliniate la nevoile de adaptare. În timp ce 70 % dintre respondenți consideră, de asemenea, că Politica de Coeziune este moderat sau ușor în concordanță cu nevoile lor sectoriale, întreprinderile au percepții mixte cu privire la disponibilitatea și eficacitatea finanțării, 46 % considerând că disponibilitatea este „echitabilă” și 41 % „slabă”.

Studiul identifică mai mulți factori de succes pentru punerea în aplicare eficace a proiectelor de adaptare: angajamentul ferm al părților interesate și implicarea acestora, capacitatea tehnică adecvată și resursele financiare suficiente. Pentru întreprinderi, printre obstacolele comune în calea utilizării fondurilor politicii de coeziune pentru adaptare se numără lipsa de conștientizare și procedurile complexe de depunere a cererilor.

Lacune, oportunități și viitoare priorități de adaptare pentru Politica de Coeziune

Analiza evidențiază unele discrepanțe între sprijinul actual acordat în cadrul politicii de coeziune și nevoile de adaptare:

- Insuficiența disponibilității sprijinului direct pentru adaptare și direcționarea insuficientă a nevoilor locale specifice de adaptare în diferite teritorii.

- Lipsa parțială de alinire între sprijinul politicii de coeziune pentru adaptare și nevoile percepute ale întreprinderilor.
- Utilizarea insuficientă a politicii de coeziune pentru adaptarea întreprinderilor din cauza obstacolelor identificate.
- Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a se asigura că, în ceea ce privește sprijinirea adaptării „pe teren”, potențialul instrumentelor politicii de coeziune este exploatat pe deplin.

Recomandări de politică

Având în vedere principalele constatări ale studiului, se propun patru recomandări principale de politică:

- Parlamentul European ar putea mandata Comisia Europeană să îmbunătățească urmărirea cheltuielilor legate de climă, pentru a face distincția între finanțarea pentru atenuare și cea pentru adaptare. Acest lucru ar asigura o mai bună informare și înțelegere a finanțării. În același timp, statele membre (inclusiv Autoritățile de management) ar putea fi încurajate să integreze mai bine adaptarea în toate investițiile din cadrul politicii de coeziune.
- Comisia Europeană și statele membre ar putea colabora pentru a elabora strategii sectoriale specifice sau căi către Politica de Coeziune, pentru a se asigura că sunt luate în considerare nevoile specifice regionale (inclusiv regiunile cu riscuri climatice comune, cum ar fi regiunile ultraperiferice, de coastă sau muntoase) și/sau sectoriale de adaptare, precum și o mai bună coordonare între diferitele instrumente de finanțare ale UE.
- Comisia Europeană și Autoritățile de management ar putea îmbunătăți gradul de sensibilizare a întreprinderilor și accesibilitatea politicii de coeziune prin sensibilizarea cu privire la nevoile și beneficiile adaptării la schimbările climatice și prin eforturi de comunicare specifice privind fondurile disponibile în cadrul politicii de coeziune pentru adaptare.
- Autoritățile naționale (în parteneriat cu instituțiile UE, cum ar fi Parlamentul European, Comisia Europeană și Comitetul European al Regiunilor) ar putea depune eforturi pentru a consolida capacitățile de adaptare regionale și locale prin îmbunătățirea cunoștințelor și a expertizei în cadrul autorităților regionale și locale. Acestea ar include creșterea gradului de sensibilizare a autorităților locale și regionale cu privire la programele de sprijin existente și o mai bună utilizare a oportunităților de formare existente.

Mai multe informații

Prezentul rezumat este disponibil în următoarele limbi: franceză, germană, italiană, spaniolă, română și lituaniană. Studiul, disponibil în limba engleză, și rezumatele pot fi descărcate la adresa: <https://bit.ly/3ZSdmEi>

Pentru mai multe informații privind cercetările efectuate de Departamentul tematic pentru Comisia REGI: <https://research4committees.blog/regi/>

Urmăriți @PolicyREGI

Declinarea responsabilității și drepturile de autor. Opiniile exprimate în acest document sunt responsabilitatea exclusivă a autorilor și nu reprezintă neapărat poziția oficială a Parlamentului European. Reproducerea și traducerea în scopuri necomerciale sunt autorizate, cu condiția menționării sursei, a notificării prealabile a Parlamentului European și a trimiterii unei copii. © Uniunea Europeană, 2024.
© Imaginea de la pagina 1 utilizată sub licență de la Adobe Stock

Vă rugăm să rețineți că această traducere este o traducere automată care nu a fost corectată de un traducător profesionist.

Administrator de cercetare: Frédéric GOUARDÈRES și Kelly SCHWARZ. Asistent editorial: Iveta OZOLINA

Persoană de contact: Poldep-cohesion@ep.europa.eu

Prezentul document este disponibil pe internet la următoarea adresă: www.europarl.europa.eu/supporting-analyses